

teksstil

KARŞI GÜÇLER AVRULDUKÇA, CHP'NİN DEMOKRASİ MÜCADELESİ KUVVETLENMEKTEDİR!

Yeni ortam'a hızla ayaklanıyor
**Melen: "Eğer CHP
kabineden ayrılırsa
istifa ederim", dedi**

CHP'li
Bakanlar
istifalarını
Melen'e
verdiler

CHP Parti meclisinde Güneş:
bugünkü hükümet sistemimiz
insan aklına ters düşüyor, dedi

Kuvveller Konseyi
krar ve reform istiyor
Abdi İpekçi'ye verdiği özel demec:
GÖREVİME
MANİ YOK

18 parlamentaryer
istifa etti

Mum ışığında
demecini yazdı

İstifa gerekçesinde "İnönü'nün
kararı bize rehber oldu", deniyor

CHP'li
Bakanlar
istifalarını
Melen'e
verdiler

CHP'li
Bakanlar
istifalarını
Melen'e
verdiler

BÜYÜK TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNE BAŞLANDI

**birine
balık versen
doyar
bir defa
balık tutmayı
öğret ona
doysun
ömür boyunca**

tekstil

SAHİBİ: RIZA GÜVEN
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
ABDULLAH SERT* AD-
RES:SIHHİYE AP. NO
9 ÇAĞALOĞLU - İST
TELEFON : 26 85 90
BASKI : SEN OFSET
DİZGİ VE DÜZENLEME
ASYA ORGANİZASYON*
AYDA BİR YAYINLA -
NIR* AYRICA PARAY-
LA SATILMAZ* YIL:5
SAYI:66* KASIM1972

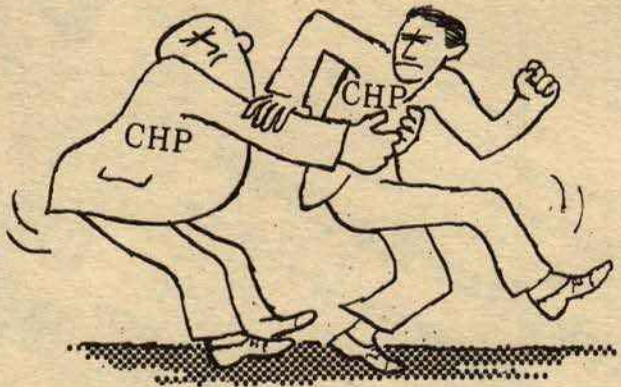
biz işçiler...

Kasım ayı içinde
siyaset sahnesinde kıyasıya
bir mücadele izledik.
Demokrasi mücadelesinde
bütün sağ partiler ve
kişiler CHP'nin üzerine çullamak
istediler.
Ne var ki CHP yılların pısırık CHP'si
değildi artık.
Saldırıcı cesaretle göğüsledi.
Hele hele İsmet Paşa gibi kırk yıllık
bir CHP üyesinin böylesi
güç günlerde, yangına körükle gitmesi
bile CHP'yi kararlı tutumundan
caydırmadı.

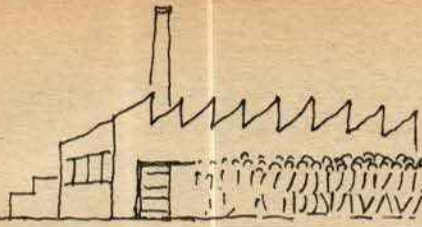
Apaçık ortada ki bu gün
yurdumuzda bir
demokrasi mücadelesi verilmektedir.
Biz işçilerin bu mücadelede
tarafsız kalması
elbette beklenemez.

Biz de safımızı tutacağız ve cephedeki
yerimizi alacağız.
Bütün devrimci, ilerici güçlerin
elele verdiği gün ise
yurdumuzda demokrasinin çiçekleri
açacaktır.
Biz işçilerin mücadelesi şimdi
onurlu ve gerçek bir demokrasiye
kavuşmak içindir.
Ve kararlılıkla sürdürülecektir.

...diyoruz!

TEKSTİL İŞÇİLERİ HAZIR OLUN!

**onbeşbin işçiye ilgilendiren
büyük toplu sözleşme
görüşmelerine başlandı**

Sendikamız ile İşverenler Sendikası arasında sürdürülen ve 15 bini aşkın tekstil işçisini yakından ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri başlamıştır.

77 işyerinde çalışan bütün tekstil üyelerini kapsamına alan bu büyük sözleşme görüşmeleri çok büyük bir önem taşımaktadır. Yurdumuzda çok az işkolunda bu kadar işçiye birden kapsamına alan bir sözleşme imzalanmaktadır.

Bilindiği gibi eski toplu sözleşme 1 Ekim 1972 günü sona ermiştir. Şimdi yeni sözleşme görüşmeleri sürdürülmektedir. Bu sözleşme sonunda elde edilecek bir başarı 15 bini aşkın tekstil işçisinin biraz rahat soluk almasını sağlayacaktır.

Sendikamız, işverenler sendikası ile sürdürülen görüşmelerde, ücretlere zam yapılması ve geçen dönemde uygulamayan maddelerin mutlaka uygulanmasını istemektedir.

İşverenler Sendikasının sunduğu karşı teklifte ise bırakalım ücret zamlarını, bir önceki sözleşmede elde edilen haklarında gerisinde hükümler getirilmek istenmektedir.

İşverenler bu anlaşılmaz ve elbette bağışlanmaz tutumlarını "Evet, bugüne kadar uyumsuzluk çıkmadı, ama bundan sonra çıkabilir." diyerek açıklamaktadırlar. Gerçekten de işverenlerin bu tavrı görüşmelerin son derece ağır yürütmesine sebep olmaktadır. Bugüne kadar yapılan iki oturum saatlerce sür-

müş, buna kağıt yalnızca ilk on maddenin görüşmeleri tamamlanabilmiştir.

Görüşmelerin böylesine ağır yürütmesinin bir başka sebebinin de işverenler sendikasının yeni yönetim kadrosunun seçileceği genel kurulunun bugünlerde yapılmış olması gösterilmiştir. Eski yönetim görevlileri, yeni seçilecek görevlileri, yeni seçilecek yöneticiler gelmeden sözleşme görüşmelerin de fazla yol almaktan kaçınmışlardır.

Asgari ücret meselesinde Türk-İş ile elele veren patronların çevirdiği dolap sonunda asgari ücretler 25 liraya yükseltilebilmiştir. Bu oldu bitti sonunda bütün umut toplu sözleşme başarılarına bağlı kalmıştır.

Gelecek sayılarımızda bu önemli toplu sözleşme görüşmeleri ile ilgili ve işverenler sendikadaki yönetim değişikliği ile ilgili daha ayrıntılı bilgiler sunacağız. Simdilik bütün tekstil işçilerine "Hazırol!" demekle yetiniyoruz.

● YENİ İMZALANAN SÖZLEŞMELER

● Fisan Fisto

Topkapı Şubemize bağlı Fisan Fisto' da 27 Ekim günü yeni toplu sözleşme imzalanmıştır. Ekim ayı başında biten toplu sözleşmenin hemen ardından başlayan görüşmeler olumlu bir hava içinde geçmiştir. Aynı zamanda Ören Bayan Fabrikasının da sahibi olan işverenle, Fisan Fisto işyerinde de Ören Bayan sözleşmesinin uygulanması konusunda anlaşmaya varılmıştır.

Sözleşmenin bayramdan önce imzalan-

ması ile Fisan Fisto işçileri bayramdan önce ücretlerine zam ve yeni uygulamaya göre ikramiye alacaklardır.

● Samuel Damar

Beyoğlu Şubemize bağlı Samuel Damar Boyahanesi işçileri adına geçen dönem imzalanan bir protokol ile bu işyerinin sözleşmesi, sendikamızın İşverenler Sendikası ile imzaladığı büyük toplu sözleşme düzeyine çıkarılmıştı.

Bir süre önce sona eren bu protokolün süresi dolmuş ve yeni bir toplu sözleşme imzalanmıştır. Hükümleri kendilerine açıklanan yeni sözleşmeyi Samuel Damar işçileri, "Bâğendiklerini" belirtmişlerdir.

● Pursan Tekstil

Topkapı Şubemiz tarafından örgütlenen ve Sendikamız saflarına katılan Pursan Tekstil işyeri ile bir toplu sözleşme imzalanmıştır.

İşverenler Sendikası ile Sendikamız arasında imzalanmış olan büyük sözleşme hükümlerinin bir kaç eksiği ile aynen kabul edildiği Pursan Tekstil sözleşmesi işçiler tarafından "başarılı bir sözleşme" olarak nitelenmiştir.

● Ören Bayan

Beyoğlu Şubemize bağlı İleri İplik (Ören Bayan) Fabrikasında toplu sözleşme görüşmeleri kısa bir kaç oturumdan sonra sonuçlanmış ve sözleşme imzalanmıştır.

1972 yılının en başarılı sözleşmelerinden biri olarak nitelenen Ören Bayan sözleşmesinin imzasından sonra, sözleşme hükümleri işçi arkadaşlara Beyoğlu Şubesi Başkanı Kemal Abay tarafından açıklanmıştır.

● Sun Jüt

Sunî elyaptan çuval üretimi yapan Sun Jüt işyerinin uzun süreden beri devam eden toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlanmış ve sözleşme imzalanmıştır.

Beyoğlu Şubemiz tarafından örgütlenen 100'ü aşkın Sun Jüt işçisi arkadaşımızın zaman zaman sabırsızlanmasına yol açan toplu sözleşme görüşmelerinde

anlaşmaya varıldıktan sonra imzalanan sözleşme uyarınca işçi arkadaşlarımız, imzalanan ilk sözleşme ile bir çok sosyal haklar ve önemli ücret zamları elde etmişlerdir.

● Taylı Mensucat

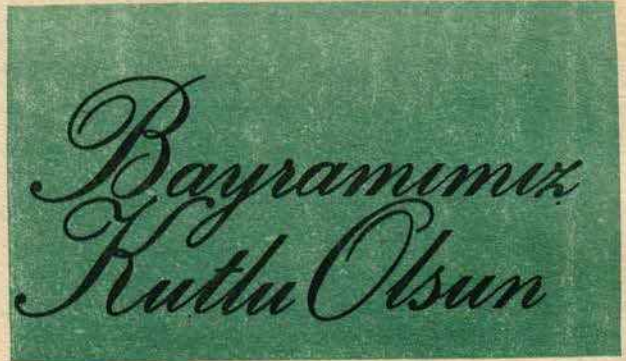
İstinye'de kurulu Taylı Mensucat Fabrikasında çalışan işçi arkadaşlar adına Sendikamız toplu sözleşme bürosu tarafından sürdürülen toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlanmış ve sözleşme imzalanmıştır.

● Murat Koyuncu

Bakırköy Şubemize bağlı Murat Koyuncu işyerinde Tekstil Sendikası tarafından yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonunda son derece olumlu bir sözleşme imzalanmıştır.

İşçi arkadaşlara ücret zammı ve sosyal haklar sağlayan bu sözleşmenin bir özelliği de şudur:

Sözleşmeye konan bir hüküm uyarınca ileride işverenler sendikası ile imzalanacak toplu sözleşmeden daha ileri haklar getirirse, bu ileri hükümler aynen Murat Koyuncu işyerinde çalışan işçi arkadaşlara da uygulanacaktır.

● MENSADA YETKİ ALINDI

Eyüp Şubemiz bölgesinde bulunan Mensada Fabrikasında yapılan örgütlenme çalışmaları sonunda Sendikamızın yetkisi kesinleşmiş ve toplu sözleşme görüşmeleri ile ilgili hazırlıklara başlanmıştır.

Eski Adalet Mensucat Fabrikasını

devralarak faaliyete geçiren Mensa Şirketi ile Sendikamız arasında toplu sözleşme görüşmelerinin Kasım ayı için de başlayacağı öğrenilmiştir.

Eyüp bölgesindeki özel şartlardan dolayı yeterli bir örgütlenme çalışmasına giremeyen Tekstil Eyüp Şubesinin bu başarısı sevinç uyandırmıştır.

TİTİZ'DE GÖRÜŞMELER SÜRÜYOR

Beyoğlu Şubemize bağlı Titiş Konfeksiyon işyerinde bir süreden beri devam etmekte olan toplu sözleşme görüşmeleri henüz sonuçlanmamıştır. Sendikamız yetkililerinden aldığımız bilgiye göre, Titiş Konfeksiyon işyerinde sürdürülen görüşmelerin hızlandırılması ve bir an önce olumlu sonuca bağlanması için hazırlıklara girilmiştir.

KIRIŞÇIOĞLU VE TÜRKMEN'DE UYUŞMAZLIK

Mahmutpaşa Şubemize bağlı Türkmen Giyim Sanayii işyeri ile Yedikule Şubemize bağlı Ruhi Kirişcioğlu işyerinde bir süreden beri devam etmekte olan toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmıştır.

İşverenlerin hiç bir anlaşmaya yanaşmayan tutumları üzerine konunun uzlaştırma kuruluna götürülmesi kararlaştırılmıştır. Bu defa da uzlaştırma kurulu başkanının kim olacağı konusunda anlaşmazlığa düşülmüştür. Bilindiği gibi uzlaştırma kurulu bir sendika temsilcisi, bir işveren temsilcisi ile bir tarafsız aracından oluşmaktadır. Tarafsız aracı aynı zamanda kurulun da başkanıdır.

Başkan konusunda çıkan anlaşmazlığın çözümü için konu mahkemeye intikal ettirilmiştir. Her iki işyeri ile ilgili olarak mahkemeler tarafından birer tarafsız aracı tayin edilmiş ve görevlerine başlamışlardır.

Uzlaştırma kurullarının verecekleri kararlar işçiler tarafından merakla beklenmektedir.

İzmir'de örgütleniyoruz

Sendikamızın yurt çapında örgütlenme çalışmaları İzmir yöresinde de devam etmektedir. İzmir'li tekstil işçilerinin bir süreden beri sürdürdükleri bu çalışmalar meyvelerini vermeye başlamıştır.

Bu arada İzmir'de kurulu EMSİS adlı bir tekstil sendikası, sendikamıza katılmak ve sendikamızın İzmir Şubesini oluşturmak isteminde bulunmuştur. Nitekim EMSİS Ekim ayı sonlarında yaptığı kongresinde aldığı bir kararla Tekstil Sendikasına katılmıştır.

İzmir'deki bu yoğun çabaları değerlendirmek ve gerekli çalışmaları sürdürmek amacıyla Genel Merkez tarafından görevlendirilen Genel Başkan Vekilimiz Sabri Tıgılı ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi Naci Temel İzmir'e gitmişlerdir.

İzmir'de ilk iş olarak Sıkıyönetim Komutanlığına başvurularak, bölgede yapılacak örgütlenme çalışmaları için bilgi verilmiştir. Daha önce Adana'da yapılan çalışmalar sırasında ortaya çıkan tatsız olayların da etkisiyle oldukça endişeli olan arkadaşlarımızı İzmir Sıkıyönetim Komutanlığının cevabı rahatlatmıştır. Sıkıyönetim Komutanlığı Sendikamıza şu cevabı vermiştir.

T. C.
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI KARARGAHI
İZMİR

AD. MUŞ. : 972/1452

KONU : Sendikali faaliyetler

2 / EKİM / 1972

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI
Genelkurul, Şubeler Üst. No.19
Sıhhiye Apt. Kat.3 Daire 8

İzmir'de 31. Ekim 1972 gün ve 1114 sayılı kararına.

İzmir'de Sendikamızın şube açmak istediğine dair bildiğiniz teklik ediniz ve bir an önce cevap veriniz.

Bilginiz rica olunur.

Tekstil Sendikasının İzmir'li tekstil işçilerini saflarında toplamak amacıyla başlattığı çalışmalar daha da hızlandırılmıştır. Gelecek sayılarımızda sizlere bu konuda daha ayrıntılı bilgiler sunacağız.

YENİ HAZIRLANACAK YASA İÇİN

Yasama organlarına verildiğini öğrendiğimiz zaman da parlamentoda görüşülürken de Anayasa, Uluslararası anlaşmalar ve demokratik ilkelere aykırı, tekelci bir sendikacılık kurulması amacıyla olduğunu söyleyip yazdığımız, yasa çıkarmak durumunda bunnanları uyarmak amacı ile çok yönlü

Yasama organlarında görüşüldüğü sırada bağımsız sendikaların temsilcileriyle 24 Haziran 1970'de Ankarada düzenlediğimiz büyük tartışmaya katılan bilim adamları ve sendikacıların görüşleri kitap halinde bastırılarak dağıtılmıştı.

Cumhuriyet Senatosu üyeleri ile tek tek görüşerek anlatmaya çalıştık.

Sayın Cumhurbaşkanı'na tasarı hakkında geniş bilgiler verdik. Zamanın siyasi iktidarını oluşturan siyasiler özel görüşmelerimizde tasarinin, Anayasaya aykırı olduğunu söylemekle beraber, oylamada Hükümetin ağırlık koyacağından endişeli olduklarını belirterek Çalışma Bakanının ikna edilmesinde yarar gördüler. Devrin Çalışma Bakanı ile görüştüğümüz zaman tasarinin savunmasını yapamadı. Fakat "Biz bunu Cumhuriyet Senatosundan değişikliğe uğramadan geçirmek zorundayız. Sokak hareketlerine pabuç bırakmış duruma düşemeyiz." dediği anı hiç unutmam. Aramızda çok sert tartışmalar olmuştu. Tartışmalar sırasında Bakanın ziyaretine gelmiş bulunan siyasi iktidarın Eskişehir Milletvekili olduğunu sonradan öğrendiğimiz bir zat Bakana "Ben bu tasarinin bu kadar haksız olduğunu bilseydim Millet Meclisinde oy vermezdim." demişti. Yaptığımız görüşmeler sonunda önceleri tasarıyı olumlu karşılayan C.H.P ve başından beri karşı

olan B.P ve T.İ.P den başka kimse karşı çıkmamıştı.

Düzenlediğimiz forumda sayın prof. Muammer Aksoy şunları söylemişti. "Bu yeni kanun tasarısı sendika hakkını öldürmektedir. Anayasanın 46. maddesi gayet açıktır. Bu tasarinin Anayasaya aykırılığını tartışmak bile gerekmez. Ben Anayasayı oluşturan Kurucu Mecliste bulundum. Tutanaklar gözden geçirilirse Sendika Özgürlüğünün ne kadar geniş olduğu anlaşılır. Bu tasarı yalnız Anayasaya değil 87 ve 89 sayılı Uluslararası anlaşmalara da, demokratik ilkelere de aykırıdır." demişti. Sayın Ahmet Yıldız (M.B.G. üyesi), Sayın Prof. Cahit Talas, Sayın Fikret Gündoğan (C.Senatosu üyesi ve C.H.P. grup başkan vekili), Sayın ALFRIED DONNENBERG (Uluslararası İşçi Sendikaları Federasyonu temsilcisi), Sayın Doç. Dr. Mukbil Özyörük, Sayın İsmail İnan (Türk-İş eski başkanı), Sayın Dr. Alpaslan Işıklı ve tüm sendikacılar tasarıyı eleştirerek görüşmelerimize katılmışlardı.

Bu görüşleri yansıtan bir kitapçık bastırarak tüm parlamenterlere gönderildi. Cumhuriyet Senatosunda tasarı görüşülürken C.H.P, ve T.İ.P ve M.B.G. üyelerinin bilimsel tenkitlerine rağmen siyasi iktidar ve aynı hamurdan oluşmuş diğer siyasi partilerin oyları ile tasarı onaylandı. En büyük umudumuz Sayın Cumhurbaşkanı'na da tasarıyı onaylayınca yasa kesinleşmişti. C.H.P, T.İ.P ve B.P tarafından Anayasa Mahkemesine açılan iptal davası çok geç de olsa sonuçlanmış ve gerekçeli karar 19 Ekim 1972 günü Resmi Gazetede yayınlanmış bulunuyor.

Yasanın yürürlükte bulunduğu süreçte Demirel iktidarı da, 12 Mart'ın

ŞİMDİDEN UYARIYORUZ

Rıza Güven

oluşturduğu tarafsız hükümetler de bu ölü doğmuş yasaı uygulamada pek sert davranmadılar. Yoksa bugün Türk-İş ve ona bağlı sendikalar dışındaki tüm sendikalar ve konfederasyonlar kapanmış olacaktı. 274-275 sayılı yasaların yedi yıllık uygulamadan çıkan aksaklıkları yüzünden sendikacılığımız her geçen gün yozlaştı. Birçok sendikacılar yasa zoru ile sahteciliğe itildi. Cumhuriyet Savcılıkları, Mahkemeler bu yüzden birçok davalara boğuldu.

Bütün bunların yanı sıra yasaı inatla değiştirenler de, bu değişiklikleri isteyen Türk-İş yöneticileri de umduklarını bulamadılar Anayasayı zorlamakta. Tersine bundan en çok zararlı çıkan onlar oldu. Bu değişiklik bir tek şey kazandırdı işçi kesimine,

Türk-İş'in rengini açık seçik görebilmemizi...

Tabandan kopmuş Türk-İş yöneticilerinin amaçlarını belirgin bir biçimde anladı işçi kesimi. Bunun en belirgin belgesi Türk-İş'in Anayasa Mahkemesine verdiği 128 sayfalık savunma dilekçesi, daha açık bir deyimle çırpınma dilekçesidir. Türk-İş'in yöneticilerini işçi kesimi oylarında etken sanan ve oy için en kutsal varlıkları ayaklar altına almaktan çekinmeyen Siyasal İktidarın işçiye karşı olduğunu da belirledi bu kavga.

Şimdi olan olmuş gerçekler gün ışığına çıkmıştır. 12 Mart'ta kurulan I.-II. Erim ve son Melen Hükümetleri'nin programında yer alan bu sorunun bir an önce çözüme kavuşturulması zamanı gelmiştir. 1971 Ağustosunda İşçi Temsilcileri ile yaptığı toplantıda Erim Hükümeti sözcüsü değişiklik önerilerimizin programa alındığını, ancak 274 sayılı yasanın en büyük yargı or-

ganı olan Anayasa Mahkemesinde yargılanırken böyle bir yola gitmeyi doğru bulmadığını, çıkacak karar ve yapılan araştırmaların ışığı altında hazırlanacak tasarıların ivedilikle yasama organlarına getirileceğini Türk-İş yöneticilerinin homurtuları arasında söylemişti. Sayın Melen Hükümetinden Anayasanın tanıdığı bir yıllık süreyi beklemeksizin on yıllık uygulamada görülen aksak ve yetersizlikleri giderecek tasarıları yasama organlarına getirmesini dilerken, bu konudaki önerilerimizi bir kez daha tekrarlamakta yarar görüyoruz.

İşçi kesiminde sağlıklı bir toplum düzeni kurulmak isteniyorsa "12 Mart Muhtırası bunu önermektedir." Demokratik ilkeler, uluslararası andlaşmalar Anayasa ve yurt gerçekleri ile çelişki olmaya bir sendikalar yasası ile toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasası hazırlamak üzere yürürlükteki antidemokratik yasaların bağlayıcılığından sıyrılarak tüm işçi ve işveren sendikaları ile bilim adamlarının katılacağı bir çalışma kongresi toplanmalıdır. Her türlü yetki uyuşmazlıklarını kısa zamanda, sağlıklı olarak çözümlenmesi, ve sahteciliğin sona erdirilmesi için işçilerin oylarına başvurma (REFERANDUM) ilkesi benimsenmelidir. Yurt gerçeklerine uymayan ve yarıdan çok zararı görülen işkolu sözleşmelerinden vazgeçilerek, her işyeri ve bölge koşullarına uygun işyeri sözleşmesine elverişli değişiklikler yapılmalıdır.

Sağlıklı bir toplum düzeni böylece kurulabilir. İşçi kesimindeki huzursuzluk böyle bir değişikliklerle giderilebilir ancak.

3. BEŞ YILLIK PLANA İTİRAZIMIZ VAR

Bu plan sanayileşmenin bütün yükünü işçilere yüklediği için adaletsiz, sakat bir sanayileşme yolu izlediği için tutarsızdır.

İster dergimizin sayfalarını karıştıralım, ister günlük gazeteleri, hemen görürüz, ülkemiz büyük çalkantılar içindedir. Türkiye'de bir şeyler hızla değişmekte, gelişmektedir. Bir anlamda ülkemiz her şeyin karmakarışık olduğu günler geçirmektedir.

Bu karışıklık, yeni bir düzenin sancuları, çalkantıları hemen her yerde gözlenebilmektedir. Siyasal hayat öyledir. Hükümetler bıçak sırtında durmakta, birbiri ardına hükümet buhranları doğmaktadır. Siyasal partiler bölünmekte, parçalanmaktadır. Öte yandan düzenin değişmesini isteyen tutucular binbir türlü düzenle değişimleri engellemeye çabalamaktadırlar.

BU BİR SİYASAL İKTİDAR SORUNUDUR

Fakat görünen odur ki her kafadan bir başka ses çıkan ülkemizde siyasal iktidarı elinde tutan sınıflar kendi planlarını ve kendilerine uygun bir değişikliği kararlı bir şekilde uygulamaktadır.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in deyişiyle iktidarda bulunan "sağ koalisyon" yani Adalet Partisi ile Milli Güven Partisinin kurduğu hükümetin bütün çalışmaları bu yöndedir.

Uluslararası sermaye ile yakın bağları olan ve bazı çevreler tarafından "Sanayi Burjuvazisi" diye adlandırılan fabrika sahibi, bankalarda önemli yerleri olan, ihracat, ithalat ve sigortacılığı ellerinde tutan bu patronların ülkemizde "kendi anladıkları anlamda bir sanayileşmeye" hız verdikleri herkes tarafından gözlenebilmektedir.

GELELİM 3. BEŞ YILLIK PLANA

İşte ülkemizde siyasal iktidarı elinde tutan sınıfların önümüzdeki beş yıl içinde, Türkiye'nin bütün ekonomik siyasetinin nereye yöneleceğini düzenleyen çalışmalar 3. Beş Yıllık Plan halinde belgelenmiştir.

Uzun bir yazılı belge olan ve önümüzdeki yıllarda ülkemizin yatırımlarının nereye yapılacağını, yeraltı ve yerüstü

servetlerimizin nasıl kullanılacağını, işçi ücretlerinin nasıl tesbit edileceğini, tarımda nasıl bir yol izlenip, hangi ürünlerin yetiştirilmesinin destekleneceğini hep bu plan belirleyecektir.

PLANDA NE VAR?

3. Beş Yıllık Plan hazırlanmış, basılmış ve fakat yalnızca milletvekili ve senatörlere verilmiştir. Böylece, bir an lamda ülkemizin önündeki beş yılı belirleyecek olan plan yalnızca parlamentoda tartışılmıştır. Bunun demokrasiye uygun olmadığı tartışma götürmez bir gerçektir. İşçi sendikalarının, meslek kuruluşlarının bu konuda söyleyecekleri pek çok şey vardır ve bunlar söylenememiştir.

Ama biz bu yazıda bunun bile üstünde durmayıp çok daha önemli bir başka konuya eğileceğiz.

Şuradan burdan edindiğimiz parça bölük bilgilerden çıkardığımıza göre planda şöyle bir cümle yer almaktadır. "Bu plan uyarınca, sanayileşmek hedefine ulaşmak için, gelir dağılımındaki adaletsizlikler gibi, işçi ücretlerinin yetersiz oluşu gibi, işsizlik gibi, pahalılık gibi, yoksul sınıfların sosyal ihtiyaçları gibi konular -şimdilik- geriye itilecek ve bütün ağırlık sanayileşmeye verilecektir."

İŞTE BUNA İTİRAZIMIZ VAR

Bu cümlelerin ardında yatan gerçek şudur. Bazı kapitalistlerin zenginleşmesi, daha da büyük fabrikalara sahip olması uğruna işçi sınıfı ağır bir yok suluşun ve yokluğun perçesine itilmektedir. Biz işçiler olarak bu tutuma kesinlikle karşı çıkmalıyız.

Aslında burada biz işçilerin ayrılığı bu kadar basit bir noktada da değildir. Sözgelimi bu plan böylesi bir sanayileşme anlayışını gene sürdürse ama aynı zamanda gelir dağılımını daha adaletli hale getirmek, ücretleri kısmamak gibi hedefleri de gözetseydi onz gene karşı olurduk.

İşte burada olaylara, tabiata sermayedarların gözüyle bakmak yada işçilerin gözüyle bakmak sorunu çıkıyor karşımıza. Ve evrenin en önemli gerçeklerinden biridir bu: İşçilerle pat-

ronların görüşleri birbirine taban tabana zıttır. Çelişiktir. Çünkü bu bir çıkar zıtlığıdır, menfaat çelişkisi-dir.

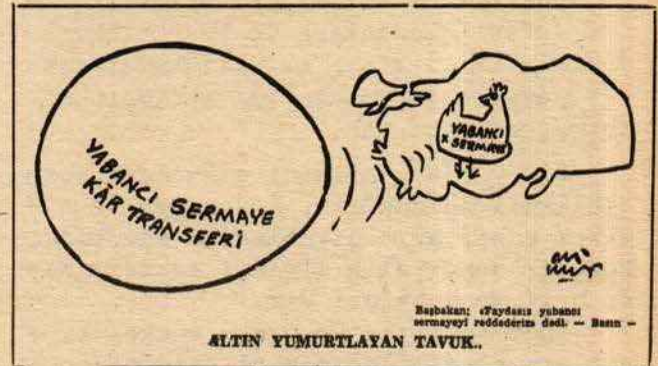
NE DEMEK İSTEDİK?

Yazımızı böyle havada bitirmemeliyiz. Yukarıdaki sözlerden amaçladığımızı açık seçik koymalıyız.

Böylesi bir sanayileşme anlayışına karşıyız dedik. Neden? Karşıyız, çünkü işçi gözüyle bakıp, işçi diliyle söylersek "sanayileşme bu değildir". Patronlarla buradaki anlaşmamız yalnızca kelimedede birleşmekten ibarettir. Evet, biz işçiler de sanayileşmeyi savunuyoruz. Ama bu sanayileşme patronların, bu günkü siyasal iktidarın anladığı sanayileşme değildir.

Açalım biraz. Nedir sanayileşme? Bizim anladığımız sanayileşme ülkede uluslararası sermayeye bağlı olmaksızın kurulmuş bir "makina yapan makina fabrikaları" ile mümkündür. Bunun için de mir çelik üretiminin artması, böyle bir sanayileşmenin ihtiyaçlarını karşılaması gerekmektedir. Yani, sanayileşmenin temelinde ağır sanayi kuruluşları yer almalıdır. Öyle ki uluslararası tekelci sermayenin mamüllerini monte eden bir pazar ülke olmaktan çıkıp, toplumumuzun temel ihtiyaçlarını karşılayan üretim gerçekleştirilmedir.

Ne demektir, toplumumuzun temel ihtiyaçlarını karşılamak? Elbetteki buzdolabı, Murat otomobili, çamaşır makinası, radyo, tırnak cilası, kravat iğnesi üretimi değildir bu. Binlerce ve

binlerce işçi, binlerce ve binlerce yoksul köylünün her gün kullandığı ihtiyaçların karşılanmasıdır. Et, süt, ek

mek, ayakkabı, kumaş, konut, toplu ulaşım araçları gibi temel ihtiyaç maddelerini üretmektir.

İşte biz sanayileşmeden bunu anlıyoruz. Ya ağır sanayi dediğimiz makina yapan makineler kurulur. Yani bütün bu temel ihtiyaçların karşılanabileceği, üretileceği bir sanayileşmeye gidilir, ya da şimdiki gibi patronların daha çok kâr elde etmesini amaçlayan lüks tüketim maddeleri üretilir.

İşte biz işçilerin 3. Beş Yıllık Planla aramızdaki temel görüş farkı bu radadır. Bu fark aynı zamanda düzeni değiştirmek isteyenlerin hepsinin aynı kefeye konamayacağını da kanıtıdır, Biz işçiler düzeni elbetteki geniş emekçi kitlelerin çıkarları doğrultusunda değiştirmekten yanayız.

SÖZÜMÜZÜ BAĞLARKEN...

Bu gün ülkemizde bir rejim buhranı var gibi gösterilmek istenmektedir. Gazeteler çarşaf çarşaf bunu haber vermektedirler. Gel gör ki bütün bu yapılanlar bir bardak suda fırtına koparmaktan başka bir şey değildir.

Aslında bu gün ülkemizde bir rejim buhranı değil, bir iktidar kavgası vardır. İlk bakışta bu iki söz arasında ö nemsiz bir fark varmış gibi görünüyor. Oysa iki söz çok ayrı anlamlardadır.

Rejim Buhranı yürürlükte olan rejimin tehlikeye düştüğü, yerine bir başka rejim kurmak isteyenlerin, eski rejim için tehlike olmaya başladıklarında söylenir. Bu gün ülkemizde böylesine bir durum yoktur.

Bu gün uluslararası sermaye ilâskı bağıları olan yerli işbirlikçi sermayedarların eski iktidar ortakları olan tefeci tüccarları ve büyük toprak sahiplerini iktidar ortaklığından tasfiye ederek tek başlarına iktidara oturma çabaları var.

Bir yandan da kendi çıkarları için tehlikeli buldukları, Anayasayı ve emekçi sınıfların çıkarlarını savunan, koruyan demokratik güçleri etkisiz hale getirme çabaları var.

İşçi sınıfına ve öteki emekçi sınıflara yöneltilen siyasal saldırı onları siyasetten uzak tutarak kendisini gösterirken, ekonomik saldırı da kendini "3. Beş Yıllık Plan" olarak göstermektedir.

12 Mart 1971'de Türk Silahlı Kuvvetleri adına verilen Muhtıra özellikle Anayasa'nın öngördüğü biçimde reformların köklü ve hızlı yapılması istemini de belirtiyordu.

Reform, kısaca, yürümeyen düzenin halkın gereksinme duyduğu işler yapılarak yürür ve işler biçime girmesini sağlamaktır.

Örneklersek:

İşsizliğin önlenmesi, gelir dağılımının adil bir biçime sokulması, işçi, memur, köylü vatandaşın insan haysiyetine uygun bir yaşama kavuşturulması, reformculuktur. Reformcu anlayışta, toplumdaki hâkim iktisadi düzen temelden değişmez. Yani, bizde olduğu gibi kapitalist düzen, kapitalist ilişkiler içinde yürür ama, kapitalizmin halka tam kazık olması önlenir. Giderek karma ekonomi adı altında, daha ılımlı kapitalist ilişkinin yürüdüğü bir düzenlemeye varılabilir.

Yine 1961 Anayasa'sının anlayışı ve kavrayışı içinde, vatandaşın, işler bir sosyal sigortadan yararlanması, yarınından emin olması da reformculuk kavramına girer. Hızlı ve doğru bir adalet mekanizmasının çalışmasını, eğitimin çağdaş düzeye kavuşmasını, üniversitelerin tüccar anlayışlı kişilerden arındırılarak, çağa uygun bilim yuvaları olmalarını istemek de reformculuktur.

Devlet kapısında vatandaşın horlanmasını, eziyet çekmesini önleyecek bürokratik düzenlemenin adı da idari reformdur.

Toprağın asıl üretken köylü tarafından kullanılabilir, işlenebilir hale getirilmesi reformculuktur, bu eyleme de toprak reformu denilir.

Sendikacılığın işçi sınıfına iyi kötü bilinç verecek, faşist çember dışında işler biçime kavuşturulması da, bir reformdur. Basının özel ilân

REFORMCULUK!...

ve reklâm veren büyük şirketlerin de netiminden kurtulmasını sağlamak da bir reformdur.

Özgür düşünce, düşüncenin özgürce yayılması anlayışı da bir reform anlayışıdır. Bütün bunlar üstelik Batı'nın klâsik demokrasi anlayışı içinde hiç tartışmasız yer de alır.

Hükümet kuruldu. Çalışmalara başlandı.

Mart 1971'de Nihat Erim "Bana teknisyenler gerek" dedi. Öyle ya, çağa uygun batılı reformlar için beyin olacak teknisyenler gerekliydi. 26 Mart 1971'de Hükümet açıklandı. Başbakan yardımcısı Koçaş "Ya reform ya parız, ya gideriz" dedi.

Bir süre bol-bol reform sloganları atıldı. 4 Aralık 1971'de reformculuğun sulandırıldığını gören teknisyenlerden kurulu Hükümetten 11 Bakan istifa etti. I. Erim Hükümeti de böylece bitti.

Sonra parlamentoya dönülerek, yani teknisyen bakan anlayışından vazgeçilerek II. Erim Hükümeti kuruldu. Yine Anayasayla uğraşıldı... O da son buldu ve de 22 Mayıs 1972'de Melen Hükümeti kuruldu. Melen'den bu yana yapılanlar uzun boylu birşey olmadı ama, hakim sınıfların anlayışı doğrultusunda bir Hükümet icraatı yerine getiriliyordu.

Derken 3. Beş Yıllık Plan Meclis'e geldi... Tartışıldı. C.H.P adına konuşan Ecevit, Plan'a karşı çıkarak, Plan'ın halkçı olmadığını, halkın fu karalığını önleyemeyeceğini, sosyal adaletçi olmadığını ileri sürdü. İşte bundan sonra olanlar oldu ve partilerüstü Hükümet'in Başbakanı Melen, Ecevit'e şu cevapla karşı çıktı

"Sayın Ecevit'i memnun edecek bir reform getirme taahhüdünde ne bulundum, ne bulunabilirim. Çünkü ben onu

memnun etmeğe çalışırsam, memlekete yararlı işler yapan bir insan durumundan çıkacağıma inanıyorum."

MEMLEKETE YARARLI İŞLER...

Ecevit'in memlekete yararlı gördüğü işler C.H.P'nin bakanlarını Melen Hükümetinden çekme kararını bildiren Parti Meclisi bildirisinde açıkliğa kavuşmaktadır. Bildiri, reformlara ilişkin olarak şu sözlerle yer vermiştir:

"... Plandaki bu değişikliklerden sonra, artık reform adı altında alınacak tedbirlerin, reform sayılamıyacak kadar yozlaşmış olacağı bellidir. Üstelik ileride de reformlar yapılması engellenmiş olacaktır... Anayasa buyruğuna rağmen sosyal adaleti uzun süre için erteleneyen, gelir dağılımındaki adaletsizliği büsbütün ağırlaştırıcı bir nitelik taşıyan, kalkınma yükünü dar gelirli halk topluluklarının, özellikle köylülerin, işçilerin, üreticilerin, emeklilerin, esnaf ve sanatkarların omuzlarına yüklenen bir Plan hazırlanmıştır."

Demek ki, Sayın Başbakan, sosyal adaleti, gelir dağılımındaki adaleti öngören, kalkınmayı dar gelirli halk topluluklarının sırtından alarak yürütecek bir eylemi reform adı altında kavrayıp da uygulamaya gidilirse, C.H.P Başkanının istekleri, Batılı sosyal adaletçi bir toplum düzeninden öte değildir.

Aslında Türkiye bugün için bir rejim bunalımı içinde değildir. Çünkü Türk toplumu, başbakanın dilinde ifadesini bulan tipik bir rejimin içinde bulunmaktadır. Halkın ihtiyaç duyduğu reformları bile memleketin yararına görmeyen bir rejim anlayışının varın adını siz koyun.

Abdullah Sert

UZUN SÜREDİR DERGİMİZİN SAYGALARINDA DEMOKRATİK HAKLARDAN, ANAYASAL HAKLARDAN, ANAYASAMIZIN İLERİCİ VE HALK TAN YANA BİR ANAYASA OLDUĞUNDAN SÖZETTİK. İŞÇİ SINIFININ EKONOMİK MÜCADELESİNİN BİR NOKTADA TIKANDIĞINI, BU YÜZDEN SİYASİ MÜCADELE İLE BÜTÜNLEŞİP TAMAMLANMASI GEREKTİĞİNİ ANLATMA YA ÇALIŞTIK. ANAYASAMIZDA YERALAN BÜTÜN HAKLARIMIZI KULLANMAMIZ GEREKTİĞİNİ, BU HAKLARIN BİZ İŞÇİLER İÇİN NE KADAR ÖNEMLİ OLDUĞUNU SIK SIK BELİRTTİK.

BU SAYIDA ANAYASAMIZDAKİ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLERİMİZDEN SÖZEDECEĞİZ, BU HAKLARI KULLANMAK İÇİN NE YAPMAMIZ GEREKTİĞİNİ ANLATACAĞIZ.

Bir işçi arkadaş Anayasa'nın kamunların anası olduğunu söylemişti... Gerçekten de kamunlar Anayasamıza uygun olarak halkımızın ihtiyaçlarından doğmak zorundadır. Aksi takdirde, sermayedarların siyasi temsilcileri onların siyasal iktidarı ellerinde tutmalarını sağlayan örgütleri, patronların çıkarlarını kollayan kamunları yapar, uygular.

İşçi gözü ve işçi bilgisiyle Anayasamızı incelersek, Anayasamız uygulan-ba bunların hiç birine meydan vermeyeceğini görürüz.

Sözelimi Anayasamızın 8. maddesinde şöyle yazmaktadır:

"Kamunlar Anayasaya aykırı olamaz. Anayasa hükümleri, yaşama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır".

Biz işçiler bu maddeden şunu anlarız: Yasama organı yani, milletvekillerinden oluşan Büyük Millet Meclisi, Anayasaya aykırı kamunlar yapamaz. Yürütme organı, yani başbakan ve bakanlardan oluşan hükümet, Anayasaya aykırı hiç bir uygulamada bulunamaz. Yargı organları, hükümetlerden, siyasi par-

ANAYASA GÜVEN

BİR HAK KULLANILDIĞI SÜRECE YARDIR. BİR HAKKIMIZIN OLDUĞUNUN SÖYLENMESİ VAROLMASI YA DA YOK OLMASI BİZİM İÇİN MİZ" BİZİM İNSANCA YAŞAMA HAKKIMIZ MİZ" BİZİM İNSANCA YAŞAMA HAKKIMIZ DÖKEN İŞÇİLER İNSANCA YAŞAMIYORSAK HAK ANAYASAMIZDA YERALMIŞSA, BU BİTİR. KAZANDIĞIMIZ HAKTAN İSE VAZGE ONU UYGULAMAYANLARIN, UYGULANMAMISINCA YAŞAMAK İÇİN MÜCADELE ETMEMİZ" RASI MÜCADELESİ DİYORUZ. UNUTMAYAL ANAYASA İÇİN MÜCADELE ETMEK DEMEKT SIKI SARILMAK, ONA SAHİP ÇIKMAK ZOR VİDİR. BU GÖREV BİZE TARİH TARAFIN CADELEYİ MUTLAKA ÖRGÜTLÜ OLARAK YÜ YASI VE EKONOMİK ALANDA VERECEĞİMİ MAK BU GÜN ÜLKEMİZDE İŞÇİLERİN MUT

tilerden ve daha önemlisi egemen sınıftan bağımsız olan mahkemeler, Anayasaya aykırı kurulamaz, uygulamada bulunamaz ve kararlar alamaz.

Sözelimi, yasama organı, 274 sayılı sendikalar kanununda işçi sınıfının yararına olmayan değişiklik yapmak istemiş ve 1317 sayılı kanunu Anayasaya aykırı olarak meclisten çıkarmıştır. Yürütme organı da bunu uygulamaya kalkmıştır. Oysa Anayasamız böyle bir duruma olanak tanımamaktadır. Haklı olarak eyleme geçen işçi sınıfından yana örgütler, demokratik haklarını kullanarak Anayasanın uygulanmasını istemişler ve Anayasa Mahkemesi de 1317 sayılı kanunu iptal etmiştir.

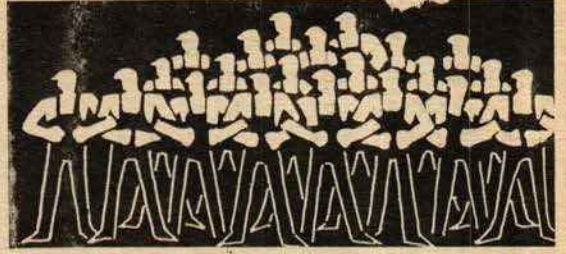
Görüldüğü gibi, Anayasa hükümleri Meclisin, hükümetlerin, yargı organlarının, idare makamlarının ve kişilerin üstündedir, onları bağlayıcıdır.

Bir de, kamunların temel hakların

● anayasal haklarımızı kullanma

HALKIMIZIN ÇESİDİR!

EĞER BİR HAK KULLANILMIYORSA, BİZE BÖYLE ANLAMSIZDIR. KULLANMADIĞIMIZ BİR HAKKIN HIÇ DE FARKETMEZ. SÖZGELİMİ "ANAYASALDUĞUNU SÖYLÜYORSA VE EĞER BİZ İNSANCA OLDUĞUNU SÖYLÜYORSA VE EĞER BİZ ALİNTERİ BU HAKKIMIZ YOK DEMEKTİR. ÖTE YANDAN BU M TARAFIMIZDAN KAZANILMIŞ BİR HAK DEMEKMEYİZ. O ZAMAN BU HAKKA SAHİP ÇIKMAMIZ, ENGEL OLANLARIN KARŞISINA DİKİLİP "İNSAN REKİR. İŞTE BU ÇEŞİT MÜCADELELERE DEMOK- Kİ DEMOKRASİ İÇİN MÜCADELE ETMEK DEMEK . İŞÇİ SINIFI BU YÜZDEN ANAYASAMIZA SİM- NDADIR. BU BİZ İŞÇİLERİN ÖNDE GELEN GÖRE N VERİLMİŞTİR. VE AYNI TARİH BİZE BU MÜ- TMEMİZ GEREKTİĞİNİ DE ÖĞRETMEKTEDİR. Sİ- BU MÜCADELELER DE ÖRGÜTLÜ OLMAYA ÇALIŞ - KA BAŞARMALARI GEREKEN BİR SORUNDUR !...

özüne dokunulmaması gerektiği Anayasa- mızda belirtilmiştir. Bu konuda Anaya- samızın 11. maddesi şöyle der: "Kamun kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hür- riyetin özüne dokunamaz."

Çünkü, toplumun çıkarlarını koruyan bir düzen, toplumdaki bütün sosyal sını- f ve tabakaların ihtiyaçlarının kar- şılanması ile mümkündür. Böyle bir dü- zen "temel hak ve hürriyetlere" sahip oldukça ve toplumun ihtiyaçlarına bağ- lı olarak bu hak ve hürriyetleri ge- nişlettikçe yaşar. Adaletli bir toplum düzenine ancak böyle ulaşılabilir. Ak si halde, egemen sınıfların çıkarları- nın toplumun genel ihtiyaçları gibi gösterildiği bir düzen hüküm sürer.Ça- lışan emekçi yığınlar, yoksulluğun,söm- mürünün, siyasi ve ekonomik baskının girdabına sürüklenmiş olur.

İşte böylesine bir gidis Anayasamı-

zın 11. maddesi ile önlenmeye çalışıl- mış toplumumuzun temel hak ve hürri- yetleri güvence altına alınmıştır. Ve gene Anayasamızın 10. maddesinde bu görev devlete verilerek şöyle denilmiş tir:

"Herkes, kişiliğine bağlı, dokunul- maz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir." "Devlet kişinin temel hak ve hürriyetlerini fert huzuru, sosyal adalet, ve hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmayacak su- rette sınırlayan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insa- nın maddi ve manevi varlığının geliş- mesi için gerekli şartları hazırlar."

Nedir bu temel hak ve hürriyetler ? Anayasamızı işçi gözüyle inceliyerek bir güzel kavramaya çalışalım...

Anayasamızın 12. maddesi, eşitlik üzerine, şöyle bir hüküm getirmiştir ; "Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşüncesi, bu görüş ve düşüncede olma- yanlar tarafından engellenemez. Gene bu görüş ve düşüncede olmayanlarla, iş- çî sınıfı kanunlar önünde eşittir. Ege- men sınıf hiç bir şekilde işçi sınıfı- na baskın çıkamaz. Uygulanan Anayasa böyle bir duruma olanak vermez.

Meclis, hükümet, yargı organları ve idari makamlarca egemen sınıfa hiç bir imtiyaz tanınmamalıdır. Toprak ağaları tüccarlar, fabrika patronları kanunlar önünde, devlet yönetiminde, işçi sını- fı ile eşit olmalıdır. Demokratik dü- zenin nimetlerinden bütün emekçi yı- ğınları da özgürce yararlanmalıdır.

Anayasamızın sağladığı özgürlükle - rin en önemlilerinden biri de şüphe - siz düşünce özgürlüğüdür. 20. Madde'de aynen şöyle denmektedir:"Herkes düşün- ce ve kanaat hürriyetine sahiptir; Düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına ve

k, örgütlü olmakla mümkündür! ●

ya toplu olarak açıklayabilir ve ya -
yabilir. Kimse düşünce ve kanaatlerini
açıklamaya zorlanamaz".

Anayasamızın sağladığı bu hakla iş
çi sınıfı, içinde bulunduğu güç yaşı-
ma şartlarının, yoksulluk ve sömürüye
dayanan bu düzenin asıl nedenini a-
çıklama fırsatı bulur. Kapitalist yol
ezleyerek kalkınma modelinin, uluslar
arası tekelci sermayeye bağımlı oldu-
ğunu ve onun ekmeğine yağ sürdüğünü i
yice kavrar.

Sermayedarların aşırı kâr kanunuy-
la damgaladıkları sömürü düzenine, e-
konomik, siyasal ve kültürel yönler -
den Anayasal haklarla karşı çıkmasını
bunun bir gereklilik olduğunu öğrene-
rek sınıf bilincine varır.

Böylece düşünce ve kanaatlerini bü-
tün emekçilere anlatır, yayar. Sömürü
düzeninin yerine nasıl bir düzen ku-
rulması gerektiğini ortaya koyar. Si-
yasal mücadelesini yürütür. Egemenle-
rin karşısına emekçileri bilinçli ve
düzenli birliğini yaratır.

Bütün bunlar sendikalar ve eğer ku-
rulmuş ise siyasal örgütün olanakları
seferber edilerek başarılar. Eğitim ,
bilinçlendirme çalışmalarıyla, gazete
dergi, broşür ve kitap gibi yayınlar-
la işçi sınıfının düşünce ve dünya gö-
rüşü etrafında bütün emekçilerin bir-
liği sağlanır. Bu demokrasinin en do-
ğal sonucudur.

İşte Anayasa'nın sağladığı düşünce
özgürlüğünün ardından onu tamamlayan
Basın Özgürlüğü de bu yüzden Anayasa-
mızda yer almıştır. Anayasamızın 22nci
maddesinde şöyle yazmaktadır :Basın
maddesinde şöyle yazmaktadır : "Basın
hürdür, sansür edilemez. Devlet basın
ve haber alma hürriyetini sağlayacak
tedbirleri alır."

Fakat bu gün devlet gereken tedbir-
leri alamamıştır. Basın büyük ölçüde
sermayenin denetimini altındadır, serma-
yenin düdüğünü çalmaktadır.Çünkü ga-
zeteler genellikle aldıkları reklam ,
ilan gelirleri ile yaşarlar. Reklamla-
rı verenler ise sermayeyi elinde tu-
tan büyük kapitalist şirketlerdir. Bu
şartlardaki bir basın sermaye yanlısı
olmaya mahkumdur.

Öyleyse işçiler ne yapacaktır? Sı-
nıflarının siyasalini geniş emekçi yı-
ğınlarına nasıl duyuracaklardır ?Yan-

daşlarını nasıl uyaracaklardır? Kamu-
oyunu nasıl oluşturacaklardır ?

Cevap açıktır: Gazete ve dergi çı-
karma hakkını kullanarak.Anayasamızın
23. maddesi şöyle demektedir:"Gazete
ve dergi çıkarmak, önceden izin alma
ve teminat yatırma şartına bağlanamaz.
Gazete ve dergilerin çıkarılması yayı-
mı, malî kaynakları ve gazetecilik mes-
leği ile ilgili şartlar kanunla düzen-
lenir. Kamun, haber, düşünce ve kana-
atlerin serbestçe yayınlanmasını en-
gelleyici veya zorlaştıracı siyasal,ik-
tisadi,mali veya teknik kayıtlar koya-
maz."

Bu özgürlüğe sahip olan işçiler,çe-
şitli yayın organlarına kavişarak, e-
konomik ve siyasal mücadelesini bütün
emekçi kitlelere yaygınlaştırır. Çalış-
an, emeğinin karşılığını alamayan in-
sanları aynı düşünce ve görüş içeri-
sinde örgütler,bağlar.Sermayenin dü-
men suyundaki basında yer alamayan iş-
çi sınıfının sorunlarını doğru olarak
yayınlar ve kamuoyuna duyurur.

Gerçeklerin ortaya serilmesiyle de
doğru bilgi edinen halk yığınları or-
tak çıkarlarını anlatan bu dünya gö-
rüşü çevresinde kenetlenerek bir sos-
yal ve siyasal güç oluştururlar.

İşçi sınıfının doğru dünya görüşü
ve siyasal düşüncesi ile donanmış emek-
çi yığınları, demokraside sosyal bir
güç olur. Giderek toplumun düzenlen-
mesi, yönlendirilmesi üzerinde de et-
ken olur. Devleti Anayasamızın 41.mad-
desinde belirtilen görevlerini yapma-
ya çağırır. 41. Madde şöyle demektedir:
"İktisadi ve sosyal hayat,adalete
tam çalışma esasına ve herkes için in-
sanlık payisiyetine yaraşır bir yaşa-
yış seviyesi sağlaması amacına yöne-
lir."

İktisadi,sosyayve kültürel kalkın-
mayı demokratik yollarla gerçekleştir-
mek, bğ maksatla milli tasarrufu ar-
tırmak, yatırımları toplul yararının
gerektirdiği önceliklere yönelmek ,
kalkınma planları yapmak devletin ö-
devidir.

İşçilerin örgütlü bir şekilde dev-
leti bu görevlerini yerine getirmeğe
çağırmaları gerekir. Bu bize Anayasa
ile tanınmış, kazandığımız önemli ve
vazgeçilmez bir haktır.

Anayasamızda bu maddeden başka ve

gene bu madde ile ilgili maddelere i yice bir bakarsak devletin kendisine Anayasa ile verilmiş ödevlerini yeri ne getirmemiş olduğunu görürüz.

Anayasa madde 42:" Çalışma herkesin hakkı ve görevidir".

Anayasa Madde 43:"Kimse, yaşına , gücüne ve cinsiyetine uygun olmayan bir işte çalıştırılamaz.Çocuklar ve gençler ve kadınlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunur".

Anayasa Madde45:" Devlet,çalışanların yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yarasır bir yaşayış seviyesi sağlamalarına uygun adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.".

Görülüyor ki ya da biz işçiler i yice biliyoruz ki devlet bu görevlerinin hiçbirini doğru düzgün yerine getirmemektedir. Devlete, yani siyasi iktidarı elinde tutanlara bu görevlerini hatırlatmak bizim en tabii hakkımızdır.

Bu çağrıyı yapabilmek için de ekonomik ve siyasi örgütlerimizin olması gerekir.

Anayasa Madde 46 şöyle demektedir "Çalışanlar ve işverenler, önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma haklarına sahiptirler".

15-16 Haziran olaylarına yol açan yasa değişikliklerini hatırlarsak görevlerini yerine getirmeyen devletin yani siyasi iktidarın, bizim bu haklarımızı almamızı engellemek üzere ekonomik örgütlerimizi zayıflatma ya da güçsüzleştirme isteği içinde olduğunu görürüz. Bu hakkımızı da sonuna kadar savunmak zorundayız.

Açıkça görülüyor ki siyasi iktidarı elinde tutanlar işçilerin düşünce ve görüşleri ile taban taban zıtlasmış durumdadırlar. Anayasamızın 47, maddesinin bize tanıdığı önemli bir hakkımızı hatırlayalım:" İşçiler işverenlerle olan münasebetlerinde,iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler"

İşte ortada, Anayasa bize bu hakkı tartışmaya yer bırakmayacak şekilde veriyor. Ama hemen hatırlayalım, bir AP milletvekili kalkıyor, meclis oturumlarından birinde konuşuyor"İşçi

ların ücretleriyle ilgili istekleri, eylemleri sanayileşmemizi ciddi olarak engelliyor, şu grev hakkını mutlaka törpülemeliyiz" diyor."

Yani açıkça bizim Anayasal haklarımızı patronlara sermayedarlara açıkça peşkeş çekiyor.Bu adam kendinde bu gücü buluyor, çünkü devlet yönetiminde ağırlık sermayedarlardan , onların adamlarından yanadır.

Bu yüzden de deminden beri saydığımız Anayasal haklarımızı durmadan törpülemek, yok etmek, engellemek istiyorlar.

İşte bu yüzden biz işçiler Anayasamıza mutlaka sahip çıkmak, saldırılardan onu korumamız gerekmektedir.

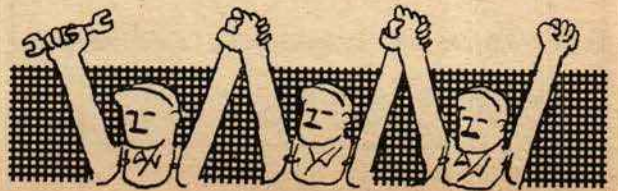
İşte bu mücadeleye işçi dilinde , "DEMOKRASİ MÜCADELESİ" diyoruz.

Demokrasi sözünü sakız olmuş, yıpranmış bir söz olarak alıp, ona gereken önemi vermezsek yalnız yanılmakla kalmayız, istemeden de olsa sınıfımıza ihanet etmiş oluruz.

Biz işçilerin tarihsel görevi,istese de vazgeçemeyeceğimiz görevimiz birleşmek ve birlikte mücadeleye atılmaktır. Bu görevden kaytaranlar pahalılıktan, yoksulluktan ya kınmak hakkını da artık kendilerinde görmemelidirler. Eski bir söz ama doğru bir söz : Hak verilmez alınır.Bir şey de biz ekleyelim buna alınmış olan hak, usarmadan,cesaret ve yiğitlikle korunur. Yoksa elimiz den kaybedebiliriz.

İşte böylesi hakları kazanmak,kazandıklarımızı korumak mücadelesinin işçi dilindeki adı Demokrasi mücadelesidir. Bu hem ekonomik hem de siyasi bir mücadeledir. İkisinden biri eksik olursa güdük ve kısır kalır.

İkisini birden yürütebilmek ise ancak bilgili olmakla mümkün. Bilgili olmak ise okumak ve öğrenmekle...

İşverenlerle ve hükûmetle birleşen Türk-İş asgarî ücret konusunda işçi sınıfında bir kere daha ihanet etmiştir.

İnsanoğlu yaşamını sürdürebilmek için bir takım temel ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır. Bunlar; gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarımızdır. İçinde yaşadığımız düzende bütün bunlar parayla karşılanır. Yani, aramızın yettiği kadar konut, giyim, sağlık, ulaşım, gıda ve kültür ihtiyaçlarımızı yerine getiririz.

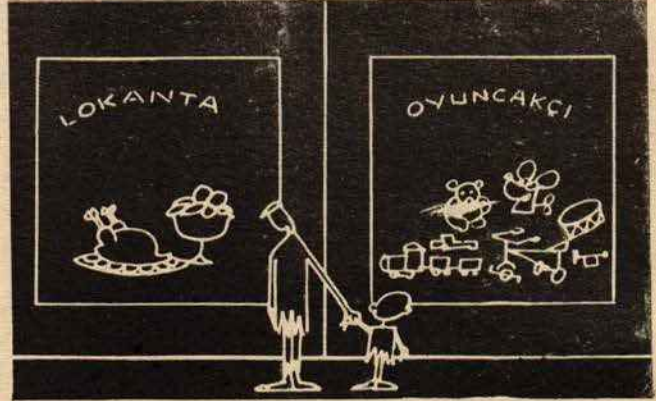
PARA NASIL KAZANILIR?
GELİR NERDEN ELDE EDİLİR?

Biz işçiler parayı işgücümüzü satarak kazanırız. Patronlar ise, bizleri çalıştırarak gelir elde ederler, para kazanırlar. İşte bu da işverenin kârıdır.

Biz işçiler çalıştığımız fabrikada bir günlük çalışmamızın sonucu işgücümüzün karşılığı olan ücretimizi alırız. Patron da bu bir günün sonunda kârını alır. Bizlerin aldığı ücret, hayatımızı devam ettirebilmek içindir. Patronun aldığı kâr yeniden para kazanabilmek içindir.

İşgücümüz kapitalist toplumda bir metadır, maldır. Yani kapitalizmin kanunlarına göre, bir pazarı olan, bu pazarda alınıp satılabilen bir maldır. Fiyatı bu pazarda emek talebine göre belli olur.

Bin günlük çalışmamız sonucu aldığımız ücret emeğimizin karşılığı değildir. İşgücümüzün karşılığıdır.

Biz işçilere göre, emek bir meta, bir mal değildir. Çünkü emeğin ne değeri vardır, ne de fiyatı. Emek, satılabilmesi için, satışa çıkmadan önce var olmalıdır. Var olmayan satılamaz. Örneğin kunduracı çizmeleri pazara götürdüğü vakit, çizmeler gerçekte vardır. Bundan dolayı da satılabilir. Fakat, işçi, kapitalist tarafından kiralandığı vakit, henüz hiçbir emek (iş) yoktur. Ancak iş yapma kabiliyeti vardır. İşte işçinin kapitaliste sattığı budur. Kapitalist, işgücünü satın aldığı zaman ve bedelini de parayla ödediği zaman, kapitalisti ilgilendiren,

GÜLDÜŞÜN

CHP DEN AYRILANLAR **H** YI BIRAKTILAR

YANI HALK KELİMESİNİ. GERİYE NE

KALDI **CP** YANI CEP

işçinin kendisi değildir. İşçinin iş yeteneği, işçinin ona sağlayacağı kâr kabiliyetidir.

ÜCRET NEDİR? NASIL BELİRLENİR?

Ücret, belirli bir iş karşılığında, kapitalistin ödediği paradır. İlk bakışta patron, işçinin emeğini satın alır görülmektedir. Ama aslında, para karşılığında işçinin patrona sattığı iş-gücüdür. Patron da bu iş-gücünü ya bir günlüğüne, ya haftalığına ya da bir aylığına satın alır. Patron işgücü satın aldığı parayla bir kilo et de satın alabilirdi, ama satın aldığı bu et patrona yeni yeni kârlar getirmez. Patronun kârına kâr katan yalnızca emektir.

İşçinin işgücünü, emeğini ortaya koyması işçiye özgü hayati bir faaliyettir. İşçi gerekli geçim araçlarını (konut, gıda, giyim, sağlık) sağlamak için patrona bu hayati faaliyetini, emeğini satar. Yani işçinin hayati faaliyeti etkinliklerini sürdürebilmesi için sadece bir araçtır.

Çevremizde gördüğümüz her şeyi üreten emektir. İşçi bütün üretimini işveren için yapar. Biz işçiler kendimiz için de yalnızca ücret üretiriz. Bu ücret işçiye para olarak ödenir. Buna nominal ücret denir. Nominal ücret işçi emeğinin gerçek karşılığını göstermez. Bilmemiz gereken iki tip ücret vardır. Birincisi nominal, diğeri gerçek ücrettir...

Aldığımız ücretleri hesaplarken, fiyat artışlarını da hesaba katmak zorundayız. Yani gerçek ücret; işçinin nakit olarak aldığı ücretle, kendisi ve ailesi için satın alabileceği yaşama araçlarının miktarını gösterir. Biz işçiler için önemli olan aldığımız ücretin gerçek satın alabilme gücüdür. Bir yıl evvel bir günlük üretimimizle iki kilo et alabiliyorsak, bu yıl, fiyat artışlarından dolayı bir kilo olmuştusa gerçek ücretlerimizde düşme var demektir.

İşte sendikalarımızın rolü burada iyice ortaya çıkar. Biz işçiler sendikalarımıza sahip çıktıkça, güçlü toplu sözleşmeler yaptıkça artan fiyat artışları karşısında bir anlık rahat ne-

fes alırız. Bu bir terazi meselesidir. Biz işçilerin ne kadar ücreti artarsa, patronların kârı da o kadar azalar. Patronlar ne kadar çok kâr alırlarsa, bizler o kadar az ücret alırız.

İşgücünün değerini biri fiziki, biri de tarihi veya sosyal olan iki eleman meydana getirir... İşgücünün değerini en son sınırını fiziki unsur tayin eder. Yani yaşamak, çoğalmak ve gerekli gıdaları almak için işçi sınıfının vaz geçilemeyecek bir ücretinin olması gereklidir. İşte bu en az ücret, yani asgari ücrettir.

Aldığımız ücret, yaşayabilmemize ve tekrar üretim faaliyetini sürdürebilmemize kıt kanaat yetebilecek kadarsa o ücrete asgari ücret denir.

Asgari ücret yönetmeliğinde, asgari ücret şöyle tarif edilmiştir:

"Sosyal durum göz önüne alınarak işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir."

Yurdumuzda da asgari ücret uygulanmaktadır. İlk kez 1936 tarihli iş kanununda asfari ücrete yer verilmiştir. Uygulaması çalışma bakanlığına bırakılmıştır. Bundan sonra 1951 yılında "Asgari Ücret Yönetmeliği" yürürlüğe girmiştir. Ve en son olarak da 1971 tarihli, 1475 sayılı İş Kanununda asgari ücret yer almıştır. Bunda da yetki çalışma bakanlığına verilmiştir. Kanunda çalışma bakanlığınca, "asgari ücret tesbit komisyonu aracılığıyla ücretlilerin asgari hadleri en geç iki senede bir tesbit edilir" denmektedir.

İki senede bir asgari ücret tesbit komisyonu toplanarak işçilerin en az kaç para ile geçinebileceklerini tesbit edip, ilân ederler. Bu toplantılara işçi ve işveren temsilcileri de katılırlar. İşçi temsilcisi olarak bu toplantılara Türk-İş katılmaktadır. Asgari ücretler konusunda bile, işçinin yaşama mücadelesini sürdürdüğünü işsizlik ve pahalılık karşısında iyice ezildiği toplantılara Türk-İş katılmaktadır. Ve bu toplantılar fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

Hükümetin verdiği asgari ücretle Türk-İş'in istediği asgari ücret arasındaki fark bir liradır. Bu tutumıyla

İurk-İş, Türkiye işçi sınıfı hakkın -
daki tavrını bir kere daha göstermiş -
tir. Oysa, Türkiye gibi işçilerin bü-
yük bir kısmının toplu sözleşme yapmak
tan mahrum olduğu bir ülkede asgari üc-
retin "işçilerin hayatlarını sürdürme -
bilmeleri" bakımından önemi büyüktür .

taban erol yalçın

Sendikaların Topluma karşı Görevleri

Bugün ülkemizde 435 mahalli ve 302
işkolu olmak üzere toplam 737 sendika-
ya dağılmış 1.2 milyon sendikalı işçi
mevcuttur.

Sendikalar bütün topluma ve işçi
topluluğuna karşı görevlerini yerine
getirmekle zorunludurlar. Sendikaların
toplumsal açıdan görevleri iki ana bö-
lümde toplanır.

1- İşçi topluluğuna karşı görevleri
é- Bütün topluma karşı görevleri,

Bu yazımızda sendikaların işçi top-
luluğuna karşı görevlerinden bahsede -
ceğiz.

1- Sendikaların işçilere karşı gö-
revlerini yerine getirmeleri varlık ne
denleri olduğu gibi, devamlarının da
şartıdır. Sendikalar bu amacı yerine
getirmek için kurulurlar. Sendikacılar
mesleki konularla bir zorunluk çerçe-
vesinde meşgul olmamalıdır. Sendikal
amaçlar da iki ana bölümde toplanır.

a- Sosyal görevler:

Sosyal nitelikteki görevler bize
göre sendikaların işçi toplumuna karşı
yüklenmiş görevlerin en önemlisidir .
İşçi hareketinin geleceği bu görevdeki
başarı oranına bağlıdır. Sosyal görev
denilince akla ilk olarak eğitim konu-
su gelir. İşçilere bilgi noksanlıkları
yanında, işçinin bilinçlenmesini, ken-
dini ve çevresini egemen sınıfların et-
kisinden kurtaracak değerlendirme ola-
nağını kazanması için, gerekli bilgi-
ler öğretilmelidir. Bilgilerini kendi-
sini kurtaracak eyleme yönelebilecek
biçimlerde değerlendirme yeteneğinin

Asgari ücretlere bu yıl işçilerden
yana 550-600 kuruşluk bir artış yapılmış-
tır. 1969 asgari ücret komisyonunda
tesbit edilen asgari ücret İstanbul i-
çin 19.50 kuruştur. Bu yıl komisyonun
tesbit ettiği ise 25 liradır. Görüldü-
ğü gibi fark sadece 550 kuruş. Bazı zo-
runlu ihtiyaç maddelerindeki iki yıl-
lık fiyat artışı ise şöyledir.

de kazandırılması gerekir.

Eğitim konusunda dikkat edilecek hu-
suslardan biri de işçi kitlelerinin
bilgi alabilme yeteneği bakımından bü-
yük ayrılıklar göstermesidir. Örneğin
sanayi ve turizm alanında çalışan iş-
çilerin sosyal sorunlara karşı uyanışı
çok kolay olmakta buna karşılık çocuk
ve kadın işçilerin çokça çalıştırıldı-
ğı kesimlerde uyanış büyük zorlamaları
getirmektedir. Bu nedenle işçi kitle-
sini sınıflandırarak derece derece e-
ğitmeyi öngören bir anlayışla program
yapılmalıdır. Sendikaların bu konuda
daha dikkatli ve ayrıntılı program uy-
gulamaları gereklidir.

İşçi eğitimi devleti de ilgilendi -
ren bir konudur. Ne var ki devlet ge-
nel eğitim sorumluluklarını bile kar-
şılıyamaz durumda iken, işçi eğitimiyle
ilgilenmesini istemek iyimserlikten
öteye geçemez. Bu bakımdan bütün yük
sendikaların omuzuna düşmektedir.

Bugün sendikalar işçi eğitimini 274
sayılı yasanın zorunlu tuttuğu ölçüler
içinde bile gerçekleştirmekte değil -
dir. Bilindiği gibi bu kanun sendika
gelirlerinin % 5 inin eğitim için kul-
lanma zorunluluğundan söz eder. Çoğu
sendikalar bu zorunluk karşısında ha-
reketsizdirler. Bir kısmı ise ayda, ya
da onbeş günde bir çıkardıkları dergi
ve gazetelerle, yöneticilerinin propo-
gandasını yaptıkları yayınlarla eğitim
amacı güttükleri iddiasındadırlar.

b- Ekonomik görevler:

İşçiyi daha rahat ve günün hayat

	Zorunlu Yaş	Pirinc	Yazın Hizmet	Kırmızı Hizmet	Faaliyet	Habermi (Hizmet)	Beş kişilik m.	Harcama	Barınma (Gaz)
1969	9,75	5,--	2,--	2,--	4,--	1,80	10,50	6,75	6,--
1972	18,--	6,--	6,75	5,--	6,50	2,50	18,--	9,75	10,--

şartlarına uygun, insanlık seviyesine yaraşır biçimde yaşama olanaklarına kavuşturacak tedbirleri sağlamak amacıyla sendikalara düşen görevlere ekonomik görevler adı verilir.

Az gelişmiş bir ülke olan yurdumuzda, işçinin ekonomik güçsüzlüğü sendikaların daha güçlü olmalarını gerektirmektedir. İşçiler güçsüzlükleri nedeniyle bir kurtarıcı gibi gördükleri sendikasına bağlanırken, öncelikle ücret durumlarında bir artış olacağını ummakta, sendikasına bu umutla bağlanmaktadır. Bir yandan pahalılığın artması, öte yandan alım gücünün azalması işçileri çok güç durumda bırakmaktadır. Hayat mücadelesinde çeşitli yüklerin altında ezilen işçi, hiç olmazsa toplu iş sözleşmeleriyle bu yüklerin bir kısmından kurtulmak istemektedir. Bu da en tabii hakkıdır.

Sendikalar gücünü üyelerinden alır. İşçiler sendikasına ne kadar bağlı olur; o nispette de güvenirse, üyeleri için toplu iş sözleşmesi müzakerelerine başlayan, bir nevi işverenlerle pazarlığa oturan sendika o nispette güçlü alış veriş yapar. İşçisinin haklarını almak için sonuna kadar diretir. Gaye işçiye zarar vermeden toplu sözleşme görüşmelerini işçi lehine en iyi şekilde bitirmektir.

Anlaşmaya varılamayıp uyuşmazlığa düştüğü ve grev kararı alındığı zaman; işçi ile sendika kenetlenmeli ve bütün güçlerini ortaya koymalıdır. Grevin başarıya ulaşması için hiç bir zorluktan kaçınmamalıdır.

Gerektiğinde sendikası bir işçi için, binlerce işçinin ağız ile konuşup, binlerce işçinin gücüyle ağırlığını koymalıdır. O zaman işçi kendini güçsüz hissetmekten kurtulur.

Zorunlu ihtiyaç maddelerinin yanında artan ev kirası, artan yol parası, artan su parası, artan gaz parası, artan giyim parası v.b gibi sürekli değişen hayat pahalılığı karşısında asgari ücretlerin ne denli komik olduğu görülmektedir. Çünkü tesbit edilen 25 lira ile İstanbul'da "insanca yaşamak" mümkün değildir. Asgari ücret tesbit edilirken işçi ile birlikte "işçi ailesi de" göz önüne alınmalıdır. 25 liranın ise bir günde ortalama beş kişilik bir işçi ailesini geçindirmesi imkânsızdır.

Şu anda içinde yaşadığımız şartlara göre bir hesap yapmaya kalkarsak, görürüz ki ortaya büyük faklar çıkacaktır. Beş kişilik bir aile düşünelim. 250 lira kirayla otursa, bir günlük ev kirası 8 lira eder. Evinde gaz sobası yaksa, günde 5 liralık gaz yanar en azından. Beş kişilik bu ailenin sabah yemeği 5 lira, öğle ve akşam yemekleri de 7,5 lira tutsa, yol parası da 2,5 lira olsun. Okula giden çocukların da harçlıkları 2,5 lira. Bakalım 25 liradan geriye ne kalıyor.

BİR GÜNLÜK EV KIRASI	8 LİRA
BİR GÜNLÜK GAZ (SOBA KİRA)	5 "
5 KİŞİ İÇİN SABAH YEMEĞİ	5 "
5 KİŞİ İÇİN ÖĞLE YEMEĞİ	7,5 "
5 KİŞİ İÇİN AKŞAM YEMEĞİ	7,5 "
5 KİŞİNİN BİR GÜNLÜK YOL PARASI	+ 2,5 "
	35,5 "
TESBİT EDİLEN ASGARİ ÜCRET	- 25 "
ARADAKI FARK	10,5 LİRA

Geriye bir şey kalmadığı gibi işçi ailesi açık veriyor. Bu hesaplara daha da bir yığın ihtiyaç maddesini katmadık. Yapılan normal hesaplara göre ise asgari ücretin 79 lira olması gerekmektedir. Bizim istediğimiz 79 lira onların verdiği ise 25 liradır.

Yaşam mücadelemizi sürdürebilmek için sendikalarımızın sayesinde ekonomik mücadelemizi daha tutarlı, daha sağlam yapmak gerekmektedir. Bizim istediğimiz 79 TL. verilen ise 25 TL. dir. Fark 54 TL.

Asgari ücretimizi arttırabilmek, ekonomik ve siyasal mücadelemizi gerçekleştirmek için işçilerin birliğini sağlamlaştırmak zorundayız.

bütün
engellemelere
rağmen

KARAHALLI'DA İŞÇİLERİN BAŞARISI

Sendikamızın Uşak Şubesine bağlı Karahallı kasabasında yürüttüğü örgütlenme çalışmaları son derece ilginç gelişmeler göstermektedir. Uzun süreden beri devam edegelen bazı olaylar kasabadaki gerginliği arttırmıştır.

Yıllardan beri hiç bir sendikal hak ka sahip olmadan, ağır bir sömürü altında çalışmak zorunda bırakılan Karahallı'nın çileli tekstil işçileri sendikamız Tekstil'i gerçek bir kurtarıcı gibi karşılamışlardır. Ne var ki yıllardan beri işçileri insafsız bir sömürü çarkının içinde tutmaya alışmış olan işverenler de buna son derece sert bir tepki göstermişlerdir.

Karahallı'daki halktan yana kişilerin de desteği ile yürütülen örgütlenme çalışmalarımız işverenleri çileden çıkarmıştır. İşçiler üzerine ağır bir baskı yöneltmeye başlayan işverenler, sendikalaşan işçileri sürekli olarak işten çıkarmakla tehdit etmişlerdir.

Buna rağmen işçilerin direnci kırılmamıştır. Önce Genel Merkez görevlisi olarak müfettiş Hüseyin Akduman ve Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Üzümlü, ardından da Beyoğlu Şubesi başkanı Kemal Abay ile Bakırköy Şubesi başkanı Mülâyim Güdücü'nün gittikleri Karahallı'da yapılan çalışmalar sonunda üç işyerinde gerekli örgütlenme tamamlanmıştır. İşverenin itirazı üzerine bu işyerlerinde grev oylamasına gidilmiştir. İşverenin bütün baskılarına rağmen oyla-

mada işçiler, işvereni değil sendikayı tercih etmişlerdir. Grev oylamasını kaybeden işverenler bu defa da uzlaşmazlığı sürdürmeğe devam etmişlerdir.

Halen Sendikamız Genel Başkan Vekili Sabri Tıgılı, Karahallı'da olup Sendikamız adına işverenlerle temasları yürütmektedir. İşverenlerin uzlaşmaz tutumları devam ettiği takdirde düğümün çözümünün ancak grev ile olacağı Sendikamız yetkililerince açıklamaktadır. Güçlü Tekstil Sendikası'nın ise böylesi bir grevden yenik çıkması düşünülemeyeceğinden Karahallı işçilerinin kararlılığı hiç aksamadan devam etmektedir.

BEYOĞLU SUBE BASKANI KEMAL ABAY VE
BAKIRKÖY SUBE BASKANI MÜLAYİM GUDUCU
KARAHALLI'DA TEKSTİL İŞÇİLERİYLE ...

Yusuf Hanoğlu Çukurovalı bir namuslu işçi örneğidir. Çalışmakta olduğu TEKSİF Adana Şubesinden, haksızlıklara karşı çıktığı için ayrılmak zorunda bırakılan Yusuf Hanoğlu, bundan sonra geçimini sağlamak için Adana'da fıstıkçılık yapmaya başlamıştır. Teksif'in sendika ağaları gibi işçi sırtından kesesini doldurmaktansa yoksulluğun baskısına katlanmayı yeğ tutan Hanoğlu arkadaşımızın bu durumu Teksif'in yöneticileri tarafından hayasızca bir alayın konusu yapılmak istenmiştir.

Sendikamızın Adana Şubesinde görev alacağı söylentilerinin çıkması üzerine Hanoğlu için, Teksif'çiler "Fıstıkçıdan başkan mı olur?" diye alay etmeye çabalamışlardır.

Bu konuda hiç bir yorum yapmadan Hanoğlu'nun bu efen-dilere verdiği cevabı yayınlamakla yetiniyoruz.

Teksif'e Cevap

Fıstık sattım arımla kârım için
Rızkım, nafakam, ağıyarım için.
Sizin gibi pavyonum, barım için
Vagonu, sendikayı soydu demiyor.

Sizi bilmem artık kim dinler
İşçiyi satan sarı hainler.
Örtülü ödenekten gelen onbinler
Cepçiler cebe koydu demiyor.

Ben de satılsaydım tabla elde
Gezer miydim belde belde
On yıl başkanlık yaptığım ilde
Hanoğlu işte buydu demiyor.

Ne imiş efendim fıstık satmışsınız
Bu da zıl olur mu, hırsızlık mı yapmışsınız?
Adımıza Güney'den kat mı çıkarmışsınız?
Sizin gibi patronlara uydu demiyor.

Türlü oyunlar oynanan yerde
Teksif Sendikası elde bir perde
Binlerce işsizi düşürüp derde
Onlarda ezeli huydu demiyor.

İplik pazara çıktı herkes biliyor
Bir an evvel TEKSTİL gelsin diliyor
Bak Teksif'i Çukurova'dan nasıl siliyor
Oydu, buydu, şuydu demiyor.

Nesini söyleyim canım efendim
Gayri düzen tutmaz telimiz bizim
Arzuhal eylesem deftere sığmaz
Omuzdan kesilmiş kolumuz bizim

Sefil ireçberin yüzü soğuktur
Yıl perhizi tutmuş içi koğuktur
İnegi davarı iki tavuktur
Bundan gayrı yoktur malımız bizim

Reçberin sanatı bir arpa tahıl
Havasın bulmazsa bitmiyor pahl
Tecelli olmazsa neylesin akıl
Dördü bir okkalık dolumuz bizim

Tahsildar da çıkmış köyleri gezer
Elinde kamçısı fakiri ezer
Yorgani döşegi mezatta gezer
Hasırdan serilir çulumuz bizim,

Benim bu gidişe aklım ermiyor
Fukara halini kimse sormuyor
Padişah sikkesi selâm vermiyor
Kefensiz kalacak ölümüz bizim

Evlât da babanın sözün tutmuyor
Açım diye çilt sürmeye gitmiyor
Uşaklar çoğaldı ckmek yetmiyor
Başımıza belâ dölümüz bizim

Zenginin sözüne beli diyorlar
Fukara söylese deli diyorlar
Zemane şeyhine veli diyorlar
Gittikçe çoğalır delimiz bizim

Sekiz ay kıyımız dört ay yazımız
Açğından telef oldu bazımız
Kasım demeden buz tutuyor özümüz
Mayısta çözülür gönlümüz bizim

Zenginin yediği baklava börek
Kahvaltıya eder keteli çörek
Fukaraya sordum size ne gerek
Dügölcek çorbası balımız bizim

Serdari halimiz böyle n'olacak
Kısa çöp uzundan hakkın alacak
Mamurlar yıkılıp viran olacak
Akibet dağılır ilimiz bizim

SERDARI

AL GÖZÜM SEYREYLE DÜNYAYI

AMERİKA DÜNYA'YI ALDATIYOR!

Amerika'da başkanlık seçimlerini eski başkan Nikson, rakibi Mc. Govern'i ezerek kazandı.

Türkiye'den oldukça farklı bir seçim düzeni olan ABD'de seçimi kazanabilmek için Nikson, rakibinin telefonlarını dinletti. Devletin gücünü elinde tuttuğu için, bu gücü kendi çıkarları için sonuna kadar kullanmaktan çekinmedi. Büyük paralar harcadı.

Amerikan yurttaşını kandırabilmek için etkili bir çare bulmak gerekti.

Nikson'un Güvenlik İşleri Başdanışmanı Henry Kissinger

bir sürü gizli konuşmalar yaptıktan sonra Kuzey Vietnamla anlaşmaya vardı.

Bu anlaşma

barış anlaşması imzalanmış gibi cafcaflı sözlerle açıklandı.

Amerikan halkı

adeta bir bayram havası yaşadı.

Yıllardır devam eden, eşlerini,

kardeşlerini, çocuklarını yok yere

alıp götürən savaşın, bittiğine inandı.

... Ve böylece oy vererek de Nikson'un oyunlarına kandı. Onu başkan seçti.

Bu gün Vietnam'da Amerikan uçakları ölüm saçmaya devam ediyor.

Parababası şirketlerin kasalarını

doldurmak uğruna, Nikson'un

savaşçıları, bilmem kaçınıcı enleme kadar bomba yağdırıp

Vietnam'a kan ve ölüm saçıyor.

Sonra bir daha, bir daha bir daha...

Hava saldırılarının sonu gelmiyor.

Öte yandan Nikson barış için demeçler veriydr.

Niksonun yalanını Amerikan halkı anlamış mıdır?

Şimdi ne düşünmektedir?

Bunları pek bilemiyoruz?

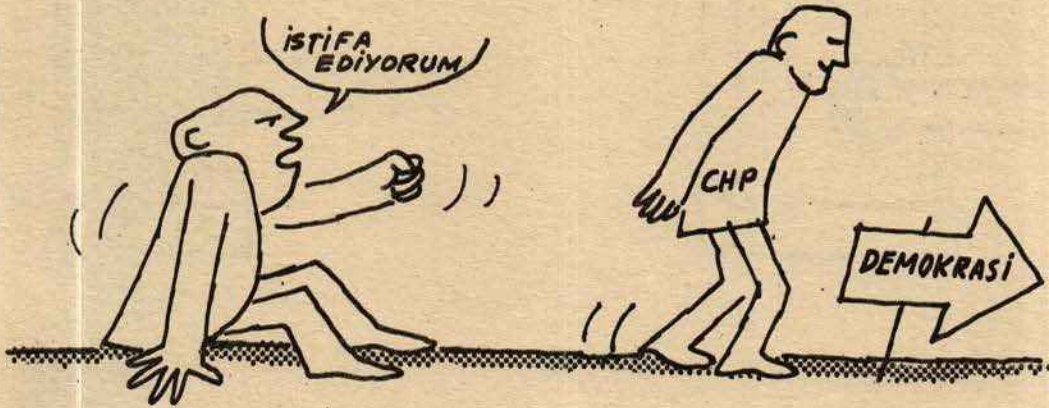
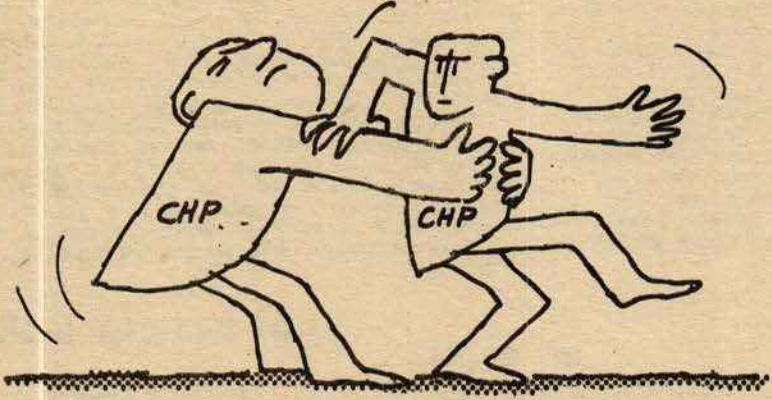
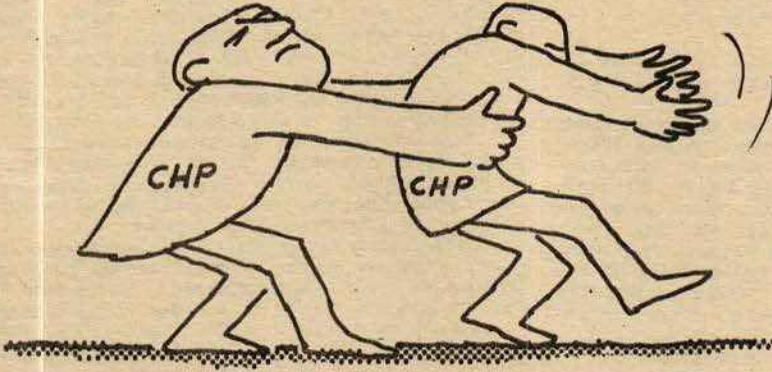
"Dünya barışı" emekçilerin şiarıdır.

Yalnız bildiğimiz, Vietnam örneği emperyalist savaşların geniş emekçi halk kitlelerini kırıp geçtiğidir. Yüzbinlerce insan bu savaşlarda, savaş sanayii sermayedarlarının kasasının dolması pahasına ölmektedir. Bu gerçek bugün bütün dünya ülkelerince inkar edilememektedir. Emperyalist savaşlara karşı, dünya barışını savunanlar gün geçtikçe güçlenmektedir. Güçlenmektedir çünkü, her geçen gün emekçi halk, ülkelerindeki siyasi yönetimde ağırlık kazarmakta, uluslararası sermayenin kukla hükümetlerinin ipliğini pazara çıkarmaktadır. Bu durum geniş bir kamu oyu yaratmakta, savaşların sermayenin çıkarları uğruna çıktığı gerçeği zihinlerde yaygınlık kazarmaktadır.

Bu gün Vietnam'da savaş devam etmektedir. Vietnam halkı tepesine yağın binlerce ton bombaya rağmen yenilmemektedir. Ve bütün dünya bu savaşın Vietnam'ın zaferi ile biteceğini bilmekte ama yalnızca ne zaman biteceğini bilmemektedir. Anlaşılan Nikson seçim kazarmak için girdiği barış güvercini kılığını sıyırap atmış ve tekrar bombasıyla, topuyla, tüfeğiyle, zehirli ilaçları ile, napalmları ile saldırıya geçmiştir.

Ne var ki boşunadır bütün bunlar. Nobel kazanan Alman yazarı Böll'ün dediği gibi: "Vietnam savaşı Amerika tarafından çoktan kaybedilmiştir. Şimdi devam eden ABD'nin kepezalikten kurtulma savaşıdır ve boşunadır.

İŞÇİ GÖZÜYLE BASINDAN SEÇMELER

Ekonomik konular tartışılmalı mı ?

Ankara Sanayi Odası Başkanı'nın «ekonomik sorunlar tartışma konusu olmamalıdır» dediğini radyolardan dinledik.

Bundan 10, 15 yıl kadar önce de ekonomik olsun, siyasal olsun, çeşitli sorunların tartışma konusu olması pek iyi karşılanmazdı. O zamanlar zaten bu türden sorunların tartışma alanı yaygın da değildi. Bir rejim konusu vardı sürekli tartışılan. Sanki rejim konusunun altında ekonomik toplumsal gerçekler yatmazmış gibi... Ama o zamanlar Türkiye'de, aydın katlarda ve hattâ sosyal bilimciler arasında bile ekonomik altyapının son çözümlemede toplumsal - siyasal üstyapıyı etkilediği görüldü, pek yaygın değildi. Bu gerçeği bilen, gören buna göre yorum ve çözümlemeler yapanların sesleri de çoğunluk diğer sesler arasında kaybolur giderdi.

Sonra aradan, yoğun, hareketli, toplumsal değişimin hız kazandığı bir 10 yıl geçti. Kuşkusuz bu 10 yılın Türkiye'nin toplumsal yapısının geçirdiği değişikliklerde olduğu kadar düşünce hayatının gelişmesinde de en önemli dönemlerden biri olduğu söylenebilir. Bu 10 yıl içinde, soyut rejim tartışmaları yavaş yavaş yerini ekonomik yapı, ekonomik tercih tartışmalarına bıraktı. Toplumun gelişme kanunlarını kavramış ve bu kanunlar ışığında çözümlemeler yapanların sayısı arttı. Bir dönem önce kullanılmamasından korku ve kuşku duyulan terimler, değil sol eğilimli kişiler tarafından sağ partilerin liderleri tarafından bile hiç değilse kelime olarak kullanılır oldu. Rejim bunalımlarının, toplumsal sorunların, siyasal olayların temelinde belli ekonomik gerçeklerin, ekonomik gelişmelerin ve ekonomik hayat içindeki farklı çıkar gruplarının, farklı sınıfların yer aldığı görüldü, öğrenildi. Daha doğrusu bu gerçekleri kavrayanların sayısı hızla arttı. Hattâ farklı dünya görüşlerine sahip olsalar bile...

Şimdi yıl 1972. Ve Ankara Sanayi Odası'nın sayın başkanı «ekonomik sorunlar tartışma konusu olmamalıdır» diyor.

Ekonomik sorunların tartışma konusu olmaması mümkün değildir. Çünkü günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de temel sorun ekonomik sorundur. Diğer sorunlar, bunlardan kaynaklanan, bu sorunlar tarafından belirlenen ve eğer bu sorunları enine boyuna tartışmazsak, bu konularda kafamız açıkça, çok daha kolay çözüm bulabileceğimiz sorunlardır.

Ekonomik sorunlar tartışılmasını demek, özünde, «tutulmuş bir yol vardır. Bu yol bizim tasvip ettiğimiz ve bizim istediğimiz yoldur. Bu ekonomik model ve bundan doğan çeşitli ekonomik konular bizim çıkarlarımızı gerçeğinde gerçekleştirecektir» demektir.

Oysa, Türkiye'de bugün tekeli sermayenin dışında farklı toplumsal gruplar, farklı çıkarlar, farklı model önerileri ve çeşitli ilişkiler vardır. «Ekonomik sorunlar tartışılmasını» demek, bunları yok saymak demektir. 2 milyondan fazla endüstri işçisinin, üç milyona yakın tarım işçisinin, milyonlarca küçük üreticinin, köylünün, yine milyonlarca küçük esnafın, zanaatkarın, bunların dışında kalan ama şu anda çıkarları tekeli sermaye ile çatışan küçük sermayenin, emekçi kitlelerin ve onlardan yana aydınların tercihleri, çıkarları, görüşleri tartışılmasını, konuların gözönüne alınmasını demektir.

Türkiye'yi gerçek bağını kalkınmasına kavuşturabilmek için, çeşitli grupların sesini duyurabilmek için, emekçi kitleleri daha iyi ve insanca yaşama koşullarına ulaştırmak için, halkın «kendî adına» neler olup bittiğini anlayabilmesi için, ekonomik konular da bütün diğer konular gibi, korkusuzca, kuşkusuzca tartışılmalıdır.

Bakanlar hakkında gensoru açılabilir, hükümetler düşebilir, belli çevrelerin çıkarları zedelenebilir ve belli çevreler kendilerini istedikleri kanunu ve kararnameyi çıkartabilmekte eskisi kadar hüs hissetmeyebilirler. Bütün bunlara rağmen, en geniş kitlelerin yararına olarak, ekonomik sorunlar mutlaka tartışılmalıdır. Hem de sadece meclislerde değil, basında, okullarda, evlerde...

• • •
yeni ortam'dan

